

Izveštaj s kongresa

SVJETSKI RIBARSKI KONGRES

Početkom svibnja u kanadskom Vancouveru održan je 4. Svjetski ribarski kongres (sl. 1). Prvi je bio godine 1992. u Ateni, a zatim se održavao svake četvrte godine, u australskom Brisbaneu, pa u Pekingu. Još na prošlom, u glavnom kineskom gradu, tema je bila ribarstvo kao izvor hrane u 21. stoljeću, uz stidljivu naznaku potreba za očuvanjem. No, snažan razvoj ove grane, kao i tehnološka mogućnost da se polovi gotovo sve što se želi, dovelo je do toga da ovaj, posljednji kongres u Vancouveru bude u potpunosti posvećen pomirenju (odnosno usklađenju) ribarstva i očuvanja (službeni je naziv: »Reconciling Fisheries with Conservation: The Challenge of Managing Aquatic Ecosystems«).

Skupu je prisustvovalo oko 1.400 znanstvenika iz cijeloga svijeta (sl. 2). Svakog se dana radilo i na plenarnim sjednicama, koje su pokušale dati općenite odgovore, kao i u nizu sekcija posvećenih specifičnim pitanjima, kao što je npr. usklađivanje ribarstva s očuvanjem u različitim biotopima, razinama lova (mali i industrijski ribolov) i dr. Iz Hrvatske je bio prikazan samo jedan rad ribarskih znanstvenika s Agronomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (»Growth and Condition of Endemic Trout *Salmothymus obtusirostris* in a Dalmatian River Jadro«), (sl. 3). Još je jedan sažetak hrvatskih znanstvenika objavljen u knjizi sažetaka, no nije bio prezentiran na skupu. Osim toga, kongresu je, uz pomoć UNESCO-a nazočio i dr. sc. Vjekoslav Tičina iz splitskog Instituta za oceanografiju i ribarstvo. Bila je to odlična prilika da se i u kuloarima obnove stara poznanstva s ribarskim stručnjacima, te utvrde nova (sl. 4). Među ostalim, u razgovoru s dr. sc. Ianom Cowxom potvrđeno je

Sl. 1. Pogled na Vancouver iz Stanleyjeva parka
Fig. 1. A view of Vancouver from Stanley park

*Sl. 2. Otvaranje Kongresa
Fig. 2. The opening ceremony*

Sl. 3. Među mnogim znanstvenicima zainteresiranim za naš rad bio je i dr. sc. Pavel Jurajda iz Češke Republike

Fig. 3. Among many scientists interested in our presentation there was also dr. sc. Pavel Jurajda from the Czech Republic

*Sl. 4. Švedski stolovi na završnoj večeri
Fig. 4. Smorgasboard at the closing banquet*

Sl. 5. Potok Millstone na otoku Vancouveru sezonski je pun lososa
Fig. 5. Millstone creek on the Vancouver Island is in full season full of salmon

da je EIFAC-ova metodika uzorkovanja za potrebe ihtiološkog monitoriranja slatkih voda, utvrđena na skupu u engleskom Windermereu prije dvije godine, u potpunosti valjana i danas.

Temeljni zaključak Kongresa o sadašnjem stanju ribarstva jest da, zbog prelova, svjetski ribolov ide sve niže u hranidbenoj mreži, dok se akvakultura naglo razvija velikim dijelom na ribljem brašnu. To znači da su karnivorne ribe znatno izlovljene, te se ribolov orijentira na preostale vrste koje se nalaze niže u hranidbenoj mreži. Osim toga, one se u velikim količinama love i za izradu ribljeg brašna, kako bi se mogle uzgajati karnivorne vrste. Za cijelo vrijeme skupa, a posebno na završnoj, plenarnoj sjednici, kada je bilo i podosta emotivnih rasprava, uočena je i razlika u pristupu između razvijenih i zemalja u razvoju, te potreba za što većim uključivanjem sociologije u ribarska istraživanja. Naime, dok razvijeni Sjever naglašava nužnost ograničavanja ribolova, siromašni Jug obrazlaže da gladni ljudi najprije žele zadovoljiti tu svoju temeljnu potrebu, te ne mogu razumjeti ograničenja u njezinu zadovoljavanju. Usto, optužuju razvijene zemlje da su zbog svojega profita prelovile i područja u njihovu dijelu svijeta.

Kongres je vođen tako da su na početku postavljena četiri temeljna pitanja, na koja se u svim izlaganjima i raspravama nastojalo odgovoriti. Na završnoj, plenarnoj sjednici sažeti su vrlo jednostavni odgovori na ta pitanja, no njihova provedba nije ni najmanje jednostavna. To su ova pitanja i odgovori:

Sl. 6. Prodaja svježe ribe i drugih oceanskih plodova s broda u luci Nanaimo na otoku Vancouveru
Fig. 6. The boat in Nanaimo harbour on the Vancouver Island where one can buy fresh fish and other delicacies from the ocean

Sl. 7. Zagriženi ljubitelji mora žive u komfornim plutajućim kućama u dijelu grada na otoku Granvilleu

Fig. 7. Devoted marine lovers live in comfortable floating houses on the Granville island of Vancouver city

Sl. 8. Viseći most Capilano sjeverno od grada
Fig. 8. Capilano Suspension Bridge north of the city

Sl. 9. Danas se velika pažnja posvećuje njegovanju izvorne indijanske kulture
Fig. 9. Great attention is assigned to the nurturing of culture of the First Nation

Sl. 10. Na više mjesta nalaze se indijanski totemi
Fig. 10. The Indian Totem Poles can be seen in many places

1. O čemu trebamo voditi računa pri namjeri usklađivanja ribarstva s očuvanjem?
O dobrobiti ljudi!
2. Tko posjeduje ribu i što ona vrijedi društvu?
Javnost! Samo ona i može odrediti vrijednost.
3. Možemo li imati više ribe ili zarade od ribe i još uvijek imati usklađeno ribarstvo s očuvanjem?
Iz ribolova ne možemo imati više ribe, osim ako ne obnovimo uništena staništa. U akvakulturi možemo, ali samo uzgojem biljoždernih riba, koje u hrani ne ovise o ribljem brašnu, odnosno o uništenju višestruke količine drugih ribljih vrsta.
4. Kako možemo gospodariti vodenim ekosustavima u svrhu usklađivanja ribarstva s očuvanjem?

Sl. 11. U gradu živi i brojna kineska zajednica

Fig. 11. Quite numerous Chinese community makes also part of the city

Razvojem načina upravljanja koji će voditi računa o svemu prethodnom.

Kada se pogledaju ove poruke sa skupa, nameće se pitanje je li se zbog tako jednostavnih odgovora više od tisuću ljudi trebalo sastajati i danima raspravljati. I ima li u svemu tome išta novo? Jedan od predsjedatelja skupa odgovorio je na to pitanje ovako: »Novo je to da ograničenja ribarstva i potreba za očuvanjem više nisu svjesni samo pojedinci nego je to postala općeprihvaćena spoznaja u ribarskom znanstvenom i stručnom svijetu«. Uzimajući u obzir hrvatske specifičnosti, sve ove poruke u načelu vrijede i za nas.

Nakon završetka Kongresa bilo je nešto vremena i za upoznavanje grada i bliže okolice, uronjene u prekrasnu divlju prirodu (sl. 5–11).

prof. dr. sc. Tomislav Treer